

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, maj 2009

www.cbos.pl • sekretariat@cbos.pl

BS/82/2009

WYBORY DO PARLAMENTU
EUROPEJSKIEGO

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Kampania przed wyborami do Parlamentu Europejskiego – przynajmniej według wskazań kalendarza wyborczego – wkracza w decydującą fazę. Tymczasem kolejne pomiary nie wskazują, by nadchodzące głosowanie miało zmobilizować choćby równie nieliczną grupę wyborców jak poprzednie. Czerwcowymi wyborami interesuje się zaledwie 34% Polaków uprawnionych do głosowania¹. Mimo zbliżającego się terminu wyborów zainteresowanie tym wydarzeniem politycznym wzrasta tylko w niewielkim stopniu (o 4 punkty procentowe w stosunku do kwietnia i zaledwie o 1 punkt w porównaniu z marcem). Deklaracje te w dalszym ciągu kształtują się na wyraźnie niższym poziomie niż przed pięciu laty, przed pierwszymi eurowyborami w naszym kraju.

Tabela 1

W czerwcu tego roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	X '03*	III '04	V '04	I '09	II '09	III '09	IV '09	V '09
	w procentach							
Zdecydowanie tak	16	13	14	9	8	8	7	9
Raczej tak	31	27	27	23	21	25	23	25
Raczej nie	31	31	29	37	34	33	33	34
Zdecydowanie nie	18	26	28	29	34	30	35	31
Trudno powiedzieć	4	3	2	2	3	4	2	1

* W tym badaniu odpowiedni fragment pytania brzmiał: „W czerwcu **przyszłego** roku ...”

Praktycznie nie przybywa także osób, które zamierzają wziąć udział w tym głosowaniu (wzrost o 1 punkt procentowy w stosunku do kwietnia mieści się w granicach błędu statystycznego). Chęć uczestnictwa w eurowyborach deklaruje tylko nieco ponad jedna trzecia Polaków (37%), a więc wyraźnie mniej niż w analogicznym okresie przed pięcioma laty. Przypomnijmy, że wówczas do urn wyborczych udało się tylko niespełna 21% uprawnionych do głosowania – przy 45% deklarowanej frekwencji.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (228) przeprowadzono w dniach 7–13 maja 2009 roku na liczącej 1078 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 2

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	X '03	III '04	V '04	VI '04	I '09	II '09	III '09	IV '09	V '09
	w procentach								
Na pewno wezmę w nich udział	59	41	45	45	41	39	39	36	37
Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	23	32	28	32	31	32	32	30	29
Raczej nie wezmę w nich udziału	18	26	27	23	28	28	29	34	34

Jeśli różnica między poziomem deklaracji sondażowych a faktycznymi zachowaniami wyborczymi byłaby w tym roku taka sama jak pięć lat temu, to dziś w lokalach wyborczych stawiłoby się tylko około 13% uprawnionych do głosowania. Oczywiście odsetek ten w żadnym razie nie ma charakteru prognozy wyborczej. W okresie dzielącym nas od czerwcowego głosowania wiele jeszcze może się wydarzyć na przedwyborczej scenie. Jednak utrzymujące się – mimo upływu czasu i trwającej kampanii wyborczej – słabe zainteresowanie i dystans wobec uczestnictwa w eurowyborach nie napawają optymizmem, jeśli chodzi o możliwości zmobilizowania Polaków do udziału w tym głosowaniu.

Uczestnictwo w nadchodzących wyborach, podobnie jak w innych głosowaniach, nieco częściej zapowiadają mężczyźni niż kobiety. Relatywnie częściej na wybory chcą iść osoby pomiędzy 45 a 54 rokiem życia, stosunkowo najrzadziej deklaracje takie składają ludzie młodzi – w wieku od 18 do 24 lat. Liczba deklaracji udziału w eurowyborach rośnie wraz ze wzrostem wielkości miejscowości, w której mieszkają respondenci. Chęci głosowania sprzyja jednak przede wszystkim wyższy poziom wykształcenia ankietowanych i – co się z tym wiąże – ich wyższy status społeczno-ekonomiczny. W grupach społeczno-zawodowych o swym udziale w wyborach zdecydowanie najczęściej zapewniają przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem (61%). Częściej niż inni na to głosowanie wybierają się ponadto osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą (46%) oraz pracownicy administracyjno-biurowi (44%), najrzadziej – bezrobotni (26%).

Istotnym czynnikiem sprzyjającym uczestnictwu w tym, jak i w innych głosowaniach jest – również ściśle związane z poziomem wykształcenia – zainteresowanie polityką oraz sprecyzowane poglądy polityczne. Wśród osób nieumiejących określić swoich poglądów w kategoriach lewicowości–prawicowości na eurowybory wybiera się zaledwie 18%, a blisko połowa (47%) nie zamierza głosować. Spośród badanych o sprecyzowanej orientacji politycznej obecnie udział w wyborach do PE częściej zapowiadają zwolennicy prawicy (53%) niż osoby o przekonaniach lewicowych (44%).

Chęć głosowania w eurowyborach częściej niż inni deklarują badani mający określone sympatie partyjne, czyli zwolennicy poszczególnych ugrupowań politycznych.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty partii politycznych	Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?		
	Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału
	w procentach		
SLD	81	16	4
PO	74	17	10
PiS	72	17	12
PSL*	70	27	3
Niezdecydowani	61	29	10
Niezamierzający głosować w ewentualnych wyborach parlamentarnych	9	37	54

* Ze względu na małą liczbę badanych deklarujących poparcie dla tej partii, wyniki należy traktować z dużą ostrożnością

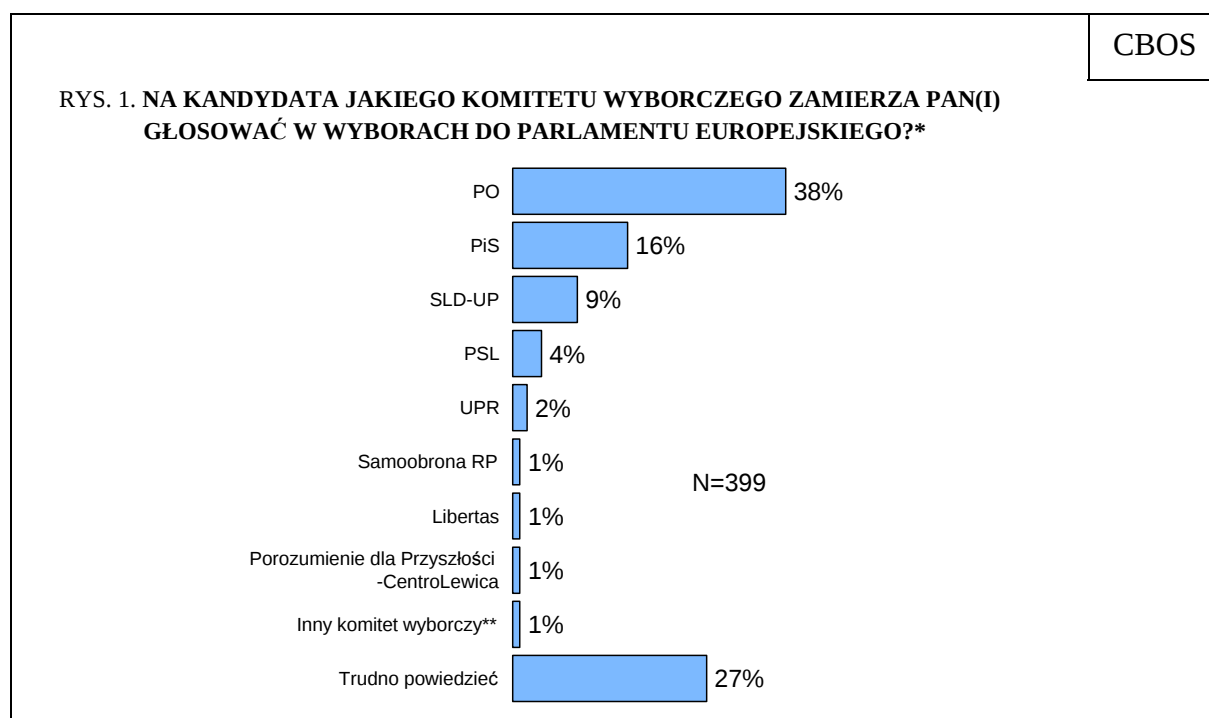
Do urn wyborczych wybiera się zdecydowana większość zwolenników wszystkich liczących się ugrupowań politycznych. Obecnie stosunkowo najsilniej zmobilizowany jest elektorat SLD. Na eurowybory zamierza jednak iść także większość badanych, którzy wyrażają gotowość uczestniczenia w ewentualnych wyborach parlamentarnych, ale nie sympatyzują z żadnym ugrupowaniem obecnym na scenie politycznej. Natomiast osoby dystansujące się wobec polityki i niezamierzające brać udziału w krajowych wyborach parlamentarnych w większości nie planują także głosować na eurodeputowanych.

PREFERENCJE WYBORCZE

W majowym badaniu preferencji partyjnych do PE uwzględniliśmy tylko te komitety wyborcze, które zgodnie z informacją PKW zarejestrowały listy kandydatów w więcej niż jednym okręgu wyborczym.

Gdyby wybory odbywały się już teraz, szanse obsadzenia największej liczby miejsc w Parlamencie Europejskim miałyby PO – prawie dwie piąte zadeklarowanych uczestników głosowania (38%) wyraża gotowość poparcia któregoś z kandydatów tej partii. O połowę mniej osób (16%) oddałoby głos na reprezentantów drugiego z głównych ugrupowań sceny politycznej – PiS. Co jedenasty wyborca (9%) gotów byłby poprzeć w eurowyborach któregoś

z kandydatów koalicji SLD–UP. Na reprezentantów PSL zamierza głosować tylko 4% zadeklarowanych wyborców. Kandydaci pozostałych komitetów wyborczych, w tym centrolewicowej koalicji Porozumienie dla Przyszłości oraz nowej inicjatywy na naszym rynku politycznym – Libertas, w skali całego kraju mogliby obecnie liczyć na głosy zaledwie co setnego uczestnika nadchodzących wyborów. Ponad jedna czwarta zadeklarowanych wyborców (27%) nie wie jeszcze, czyjego kandydata mogłaby poprzeć w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

* Odpowiadali tylko zadeklarowani wyborcy

** W tym: Prawica Rzeczypospolitej oraz Polska Partia Pracy, które uzyskały po 0,2% wskazań

Deklarowane na 7 czerwca preferencje wyborcze łądząco przypominają aktualny układ poparcia dla poszczególnych ugrupowań sceny politycznej w ewentualnych wyborach parlamentarnych², a różnice w poziomie poparcia dla poszczególnych partii w obu tych głosowaniach są minimalne. Według deklaracji uczestników obu tych głosowań, PO dostałaby tylko o 2 punkty procentowe mniej głosów w eurowyborach niż w ewentualnych wyborach do krajowego parlamentu. Niemal takie samo poparcie w jednym i drugim głosowaniu mieliby kandydaci PiS (16% w eurowyborach i 17% – w wyborach do Sejmu i Senatu) oraz

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne w maju”, maj 2009.

koalicja SLD–UP (odpowiednio: 9% deklaracji poparcia dla koalicji SLD–UP i 8% wskazań na SLD w badaniu preferencji partyjnych). Minimalnie mniej zadeklarowanych wyborców (o 1 punkt procentowy) poparłoby PSL w wyborach do PE niż w ewentualnych wyborach do Sejmu, gdyby odbywały się one już teraz.

Zbieżność sondażowych deklaracji poparcia dla poszczególnych partii w eurowyborach i wyborach parlamentarnych jest chyba jednak najbardziej uderzająca w przypadku centrolewicowej koalicji Porozumienie dla Przyszłości. Wydawałoby się, że – choćby ze względu na atrakcyjność samych kandydatów³ – inicjatywa ta ma większe szanse zaistnieć w świadomości eurowyborców. Tymczasem poparcie deklarowane dla PdP – CentroLewicy jest w eurowyborach równie znikome jak dla wchodzących w jej skład partii w ewentualnych wyborach do Sejmu i Senatu.

Ta niemal całkowita zgodność wyników w preferencjach wyborczych do parlamentów: polskiego i europejskiego – obok dużej rzeszy niezdecydowanych – może przemawiać za tym, że obecnie mamy do czynienia z ciągle mało sprecyzowanymi decyzjami w wyborach do PE. Warto w tym miejscu podkreślić, że większość potencjalnych wyborców składa deklaracje poparcia poszczególnych komitetów w nadchodzącym głosowaniu wciąż nie mając wiedzy o tym, kto, jacy kandydaci będą startować w ich okręgu wyborczym, czyli między kim a kim przyjdzie im wybierać.

Tabela 4

Czy wie Pan(i), kto, jacy kandydaci będą startować w wyborach do Parlamentu Europejskiego z Pana(i) okręgu wyborczego?	Wskazania osób deklarujących udział w wyborach do PE	
	IV '09 (N=390)	V '09 (N=402)
	w procentach	
Tak, wiem o kilku kandydatach	12	17
Tak, wiem o jednym kandydacie	10	10
Nie, nie znam jeszcze nazwisk kandydatów, nie wiem, kto będzie kandydował w tych wyborach z mojego okręgu wyborczego	64	52
Nie, nie znam nazwisk kandydatów i w ogóle się tym nie interesuję	14	21

W sumie nieco ponad jedna czwarta zadeklarowanych uczestników wyborów (27%) zna nazwisko przynajmniej jednej osoby, która będzie się ubiegać o mandat europarlamentarzysty w ich okręgu wyborczym. W ciągu ostatniego miesiąca ich odsetek wzrósł stosunkowo

³ Zob. komunikat CBOS „Kandydaci w wyborach do Parlamentu Europejskiego”, maj 2009.

niewiele – o 5 punktów. Przyszli wyborcy nie okazali się jednak przy tym jakoś szczególnie zainteresowani czy bardziej uwrażliwieni na tego rodzaju informacje niż ogół Polaków. Wśród ogółu badanych – czyli publiczności w większości zdystansowanej i niezainteresowanej tymi wyborami – rejestrujemy w ciągu ostatniego miesiąca wcale nie mniejszy wzrost znajomości kandydatów niż wśród zadeklarowanych uczestników czerwcowego głosowania (o 6 punktów procentowych przybyło osób deklarujących znajomość przynajmniej jednego kandydata startującego w wyborach). Jednocześnie od kwietnia wśród zadeklarowanych wyborców w podobnym stopniu wzrósł zarówno odsetek badanych mających jakąkolwiek wiedzę o kandydatach, jak i tych, którzy wybierając się na wybory deklarują całkowity brak zainteresowania tym, kto będzie kandydował w ich okręgu wyborczym.

Wciąż słaba znajomość kandydatów, którzy będą się ubiegać o mandat europarlamentarzysty, przekłada się na coraz częściej deklarowaną przez przyszłych wyborców gotowość do odwoływania się w swych wyborczych decyzjach do własnych sympatii partyjnych i bazowania przy udzielaniu poparcia któremuś z kandydatów na rekomendacjach władz partyjnych.

Tabela 5

Czy w wyborach do Parlamentu Europejskiego	Wskazania zadeklarowanych wyborców według terminów badań	
	IV '09 (N=390)	V '09 (N=402)
	w procentach	
– zamierza Pan(i) głosować na któregoś z kandydatów partii, z którą Pan(i) sympatyzuje	32	51
– przy podejmowaniu decyzji wyborczej będzie się Pan(i) kierował(a) przede wszystkim osobą kandydata, nie zaś tym, z listy jakiej partii (koalicji partii) ta osoba kandyduje	61	42
Trudno powiedzieć	7	7

Obecnie wśród zadeklarowanych uczestników czerwcowych wyborów przeważają badani deklarujący zamiar głosowania na kandydatów popieranej partii (51%), w mniejszości zaś pozostają wyborcy, dla których ważniejsze od rekomendacji partyjnych są własne oceny startujących osób (42%). W ciągu ostatniego miesiąca grupa wyborców „lojalnych” wobec popieranej przez siebie partii, którzy z różnych względów są skłonni zawierzyć decyzjom władz partyjnych i głosować tylko na któregoś z rekomendowanych przez nie kandydatów, wzrosła aż o 19 punktów procentowych. O tyle samo zmalała liczba wyborców, deklarujących, że w tych wyborach woleliby się kierować przede wszystkim własnymi

ocenami przyszłych europarlamentarzystów. Tę wyraźną zmianę w orientacjach przyszłych wyborców można niewątpliwie traktować jako świadectwo silnego i coraz bardziej postępującego – także ze względu na dominujący „nieeuropejski” charakter kampanii wyborczej – zjawiska „upartyjnienia” tegorocznych eurowyborów. Dominujące obecnie wśród wyborców nastawienie na popieranie wyłącznie partyjnych kandydatów nie jest zjawiskiem typowym. Z reguły wolą oni podczas głosowania kierować się własnymi ocenami osób startujących w wyborach. Jednak obecnie – z powodu braku dyskusji merytorycznej i rywalizacji kandydatów według logiki poparcia partyjnego – mogą być niejako skazani na wybory zgodne z ich preferencjami partyjnymi.

Na sympatiach dla partii i partyjnych rekomendacjach bazuje przede wszystkim poparcie dla PiS. Niemal cztery piąte elektoratu tej partii w eurowyborach deklaruje, że przy wyborze kandydata zaufa rekomendacjom partyjnym i poprze któregoś z jej kandydatów w głosowaniu. W elektoratach pozostałych dwóch najbardziej liczących się w tych wyborach ugrupowań tego rodzaju postawy „lojalnościowe” są wyraźnie rzadsze. Wprawdzie i tu przeważają osoby, które deklarują bezwarunkowe poparcie list partyjnych, jednak spora ich część zamierza kierować się osobami samych kandydatów bez względu na to, którą partię reprezentują. Zważywszy na słabą znajomość kandydatów wśród przyszłych wyborców, można przypuszczać, że zwłaszcza te ich grupy mogą się okazać skłonne do zmiany preferencji i poparcia kandydata innej partii. W większym stopniu dotyczy to obecnych zwolenników SLD–UP niż sympatyków PO.

Tabela 6

Czy w wyborach do Parlamentu Europejskiego:	Odpowiedzi			
	osób deklarujących zamiar głosowania w wyborach do PE na kandydatów			wyborców niezdecy- dowanych
	PO	PiS	SLD–UP	
	w procentach			
– zamierza Pan(i) głosować na któregoś z kandydatów partii, z którą Pan(i) sympatyzuje	59	77	54	20
– przy podejmowaniu decyzji wyborczej będzie się Pan(i) kierował(a) przede wszystkim osobą kandydata, nie zaś tym, z listy jakiej partii (koalicji partii) ta osoba kandyduje	36	23	46	62
Trudno powiedzieć	5	-	-	18

Frekwencja w czerwcowych wyborach do PE wciąż zapowiada się na niższą niż w 2004 roku. Mimo trwającej kampanii przedwyborczej i zbliżającego się terminu głosowania nie rośnie zainteresowanie wyborami, nie przybywa także zadeklarowanych wyborców. Kandydaci w eurowyborach są ciągle mało znani, a ich znajomość rośnie tylko w niewielkim stopniu. Zapewne *stricte* partyjny charakter dotychczasowej kampanii – z jednej strony, z drugiej zaś – zbliżający się termin wyborów sprawiają, że przyszli wyborcy coraz częściej rezygnują z ambitnego zadania bliższego poznania kandydatów w swoim okręgu wyborczym i zdecydowania, który z nich najbardziej zasługuje na ich poparcie. Już ponad połowa badanych deklaruje, że przy podejmowaniu decyzji wyborczej w większym stopniu będzie się kierować rekomendacją partyjną niż własną oceną osób ubiegających się o ich mandat. Wzrost odsetka ankietowanych zdających się w tym względzie na decyzje władz partii, którą popierają, jest największą zmianą odnotowaną w majowym badaniu.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		7 czerwca tego roku Polacy będą wybierali w bezpośrednich wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego. Czy Pan(i) osobiście interesuje się tymi wyborami?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		34	65	1	1075
Płeć	Mężczyźni	40	58	1	510
	Kobiety	29	70	1	565
Wiek	18-24 lata	21	74	4	143
	25-34	30	69	2	202
	35-44	38	62	0	180
	45-54	39	60	0	187
	55-64	37	63		179
	65 lat i więcej	38	61	1	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	74	2	403
	Miasto do 20 tys.	28	72		144
	20-100 tys.	40	58	2	208
	101-500 tys.	45	55	0	174
	501 tys. i więcej mieszk.	48	52		146
Wykształcenie	Podstawowe	24	74	2	273
	Zasadnicze zawodowe	25	74	1	273
	Średnie	39	59	2	367
	Wyższe	56	44		163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	40		91
	Średni personel, technicy	41	59		43
	Pracownicy adm.-biurowi	43	57		54
	Pracownicy usług	33	66	1	89
	Robotnicy wykwalifikowani	34	65	2	106
	Robotnicy niewykwalifik.	32	65	3	58
	Rolnicy	23	76	1	57
	Pracujący na własny rach.	27	73		48
Bierni zawodowo	Renciści	26	74		74
	Emeryci	39	61	0	245
	Uczniowie i studenci	23	72	5	97
	Bezrobotni	21	78	1	65
	Gospodynie domowe i inni	28	69	2	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	50	50		146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	39	61		56
	sekt. prywat. poza rolnict.	32	67	1	271
	prywatnym gosp. rolnym	25	74	2	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	21	76	2	220
	501-750	28	71	1	176
	751-1000	36	62	1	198
	1001-1500	49	50	1	158
	Powyżej 1500 zł	56	43	0	139
Ocena własnych war. mater.	Złe	19	81		171
	Średnie	30	68	2	495
	Dobre	46	53	1	409
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	54		81
	Raz w tygodniu	34	65	1	517
	1-2 razy w miesiącu	28	70	2	174
	Kilka razy w roku	38	61	1	190
	W ogóle nie uczestniczy	33	67		113
Poglądy polityczne	Lewica	45	54	1	139
	Centrum	30	69	0	306
	Prawica	51	49	0	356
	Trudno powiedzieć	12	85	3	274

Tabela 2

		Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach do Parlamentu Europejskiego?			Liczba osób
		Na pewno wezmę w nich udział	Jeszcze nie wiem, czy wezmę w nich udział	Raczej nie wezmę w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		37	29	34	1078
Płeć	Mężczyźni	41	26	32	513
	Kobiety	34	32	35	565
Wiek	18-24 lata	28	38	34	144
	25-34	37	28	35	203
	35-44	37	31	33	180
	45-54	45	26	29	187
	55-64	38	31	31	179
	65 lat i więcej	37	24	39	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	33	30	36	403
	Miasto do 20 tys.	34	27	39	144
	20-100 tys.	41	28	30	208
	101-500 tys.	39	36	25	175
	501 tys. i więcej mieszk.	44	21	35	148
Wykształcenie	Podstawowe	29	29	42	273
	Zasadnicze zawodowe	32	30	39	273
	Średnie	38	30	32	369
	Wyższe	59	28	13	163
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	61	28	11	91
	Średni personel, technicy	40	26	34	43
	Pracownicy adm.-biurowi	44	32	23	56
	Pracownicy usług	32	31	37	89
	Robotnicy wykwalifikowani	40	31	29	106
	Robotnicy niewykwalifik.	34	31	35	58
	Rolnicy	33	23	44	57
	Pracujący na własny rach.	46	26	28	48
Bierni zawodowo	Renciści	30	25	46	74
	Emeryci	36	28	36	245
	Uczniowie i studenci	30	38	32	98
	Bezrobotni	26	27	47	65
	Gospodynie domowe i inni	35	28	36	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	31	23	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	47	33	19	56
	sekt. prywat. poza rolnict.	40	27	32	273
	prywatnym gosp. rolnym	34	25	41	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	32	41	220
	501-750	31	29	40	176
	751-1000	38	32	30	199
	1001-1500	46	22	32	160
	Powyżej 1500 zł	57	18	24	139
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	27	46	171
	Średnie	30	33	37	497
	Dobre	50	26	24	410
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	42	30	27	81
	Raz w tygodniu	38	31	31	517
	1-2 razy w miesiącu	30	36	35	174
	Kilka razy w roku	40	24	36	190
	W ogóle nie uczestniczy	39	17	45	116
Poglądy polityczne	Lewica	44	28	28	139
	Centrum	33	31	36	308
	Prawica	53	24	23	356
	Trudno powiedzieć	18	35	47	274

Tabela 3

		Na kandydata jakiego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?					
		Unia Polityki Realnej	Polskie Stronnictwo Ludowe	Samoobrona	Libertas	Sojusz Lewicy Demokratycznej – Unia Pracy	Porozumienie dla Przyszłości – CentroLewica
		%	%	%	%	%	%
Ogółem		2	4	1	1	9	1
Płeć	Mężczyźni	2	3	2	1	11	2
	Kobiety	1	4		1	7	1
Wiek	18-24 lata					5	2
	25-34	3	3	3	2	7	2
	35-44		5	3	2	4	2
	45-54	4	3			14	1
	55-64	2	6			13	1
	65 lat i więcej		3			9	1
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	8	3		9	0
	Miasto do 20 tys.		5		3	12	2
	20-100 tys.	1	1	1	1	6	3
	101-500 tys.	4	1			14	2
	501 tys. i więcej mieszk.	4				7	2
Wykształcenie	Podstawowe		4	4		10	
	Zasadnicze zawodowe	1	5	2		9	
	Średnie	2	2			9	2
	Wyższe	3	4		3	9	3
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	4			2	10	2
	Średni personel, technicy		5			12	10
	Pracownicy adm.-biurowi		8			7	5
	Pracownicy usług		3		5	13	
	Robotnicy wykwalifikowani	3	3	3		11	
	Robotnicy niewykwalifik.			7		5	
	Rolnicy		18			8	
	Pracujący na własny rach.	5				5	
Bierni zawodowo	Renciści		6			12	
	Emeryci		6			9	1
	Uczniowie i studenci						3
	Bezrobotni	5		9		18	
	Gospodynie domowe i inni	12				6	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3	3			11	2
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		4			11	4
	sekt. prywat. poza rolnict.	2	2	3	2	7	
	prywatnym gosp. rolnym		15			9	
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł		3	5		13	
	501-750	1	9		5	7	2
	751-1000	5	4	2		6	5
	1001-1500	1	4			15	
	Powyżej 1500 zł	1	3			6	1
Ocena własnych war. mater.	Złe	6	8	2		9	
	Średnie	2	3	1	1	11	2
	Dobre	1	4	1	1	7	1
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		3		3		
	Raz w tygodniu	3	7	1	1	7	1
	1-2 razy w miesiącu		2	3		13	
	Kilka razy w roku					11	3
	W ogóle nie uczestniczy	5		2		19	3
Poglądy polityczne	Lewica		3		2	44	7
	Centrum	2	6	1		3	
	Prawica	2	4	0		3	1
	Trudno powiedzieć	2		6	2	2	

Tabela 3 (cd.)

		Na kandydata jakiego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?				Liczba osób
		Platforma Obywatelska RP	Prawo i Sprawiedliwość	Inny komitet	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%
Ogółem		38	16	1	27	399
Płeć	Mężczyźni	39	16		25	210
	Kobiety	38	16	1	31	189
Wiek	18-24 lata	38	24		31	39
	25-34	50	2		30	76
	35-44	37	17		28	66
	45-54	32	24		21	85
	55-64	33	13	1	31	67
	65 lat i więcej	41	18	1	27	66
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	22	1	32	134
	Miasto do 20 tys.	41	12		25	49
	20-100 tys.	39	15		34	85
	101-500 tys.	50	11		19	66
	501 tys. i więcej mieszk.	54	13		21	65
Wykształcenie	Podstawowe	31	17	2	32	79
	Zasadnicze zawodowe	23	24		35	86
	Średnie	43	18		23	138
	Wyższe	51	3		23	95
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	56	5		21	56
	Średni personel, technicy	41	10		21	17
	Pracownicy adm.-biurowi	57	3		19	24
	Pracownicy usług	39	14		27	29
	Robotnicy wykwalifikowani	24	16		40	42
	Robotnicy niewykwalifik.	59	12		17	20
	Rolnicy	14	22		38	19
	Pracujący na własny rach.	39	9		42	22
Bierni zawodowo	Renciści	22	22	8	31	22
	Emeryci	39	18		27	87
	Uczniowie i studenci	37	37		23	28
	Bezrobotni	24	9		36	17
	Gospodynie domowe i inni	26	37		19	17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	9		19	67
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	7		36	27
	sekt. prywat. poza rolnict.	44	10		29	109
	prywatnym gosp. rolnym	16	24		36	17
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	21	1	33	61
	501-750	19	29	2	27	53
	751-1000	40	10		29	75
	1001-1500	53	10		16	74
	Powyżej 1500 zł	52	11		25	79
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	20		33	45
	Średnie	28	20		32	151
	Dobre	50	12	1	23	203
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	21		28	34
	Raz w tygodniu	33	19	1	28	195
	1-2 razy w miesiącu	24	17		42	51
	Kilka razy w roku	53	11		21	75
	W ogóle nie uczestniczy	49	3		19	43
Poglądy polityczne	Lewica	20	5		18	61
	Centrum	43	10	1	34	101
	Prawica	44	25		21	189
	Trudno powiedzieć	29	5	1	52	48

Tabela 4

		Czy wie Pan(i), kto, jakie osoby będą startować w wyborach do Parlamentu Europejskiego z Pana(i) okręgu wyborczego?				Liczba osób
		Tak, wiem o kilku kandydatach	Tak, wiem o jednym kandydacie	Nie, nie znam jeszcze nazwisk kandydatów, nie wiem, kto będzie kandydował w tych wyborach z mojego okręgu	Nie, nie znam nazwisk kandydatów i w ogóle się tym nie interesuję	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	10	52	21	402
Płeć	Mężczyźni	20	10	56	14	212
	Kobiety	13	10	47	30	190
Wiek	18-24 lata	4	17	45	34	41
	25-34	11	7	60	23	76
	35-44	20	11	51	18	67
	45-54	17	9	53	21	85
	55-64	20	15	45	20	67
	65 lat i więcej	23	6	53	18	67
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	7	52	28	135
	Miasto do 20 tys.	14	6	37	44	49
	20-100 tys.	10	12	62	16	86
	101-500 tys.	17	13	53	17	68
	501 tys. i więcej mieszk.	34	14	49	2	65
Wykształcenie	Podstawowe	14	2	48	36	80
	Zasadnicze zawodowe	5	8	62	25	86
	Średnie	15	15	51	19	140
	Wyższe	31	12	47	10	96
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	31	15	42	12	56
	Średni personel, technicy	30	14	35	21	17
	Pracownicy adm.-biurowi	12	4	54	30	25
	Pracownicy usług	5	11	69	15	29
	Robotnicy wykwalifikowani	18	4	64	14	42
	Robotnicy niewykwalifik.	11	4	49	36	20
	Rolnicy	7	14	53	26	19
	Pracujący na własny rach.		10	69	21	22
Bierni zawodowo	Renciści	5	16	53	27	22
	Emeryci	23	11	47	19	88
	Uczniowie i studenci	9	17	49	25	30
	Bezrobotni	10		56	34	17
	Gospodynie domowe i inni	18	5	44	33	17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	27	15	41	17	67
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	17	3	59	21	27
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	7	61	21	110
	prywatnym gosp. rolnym	4	16	62	19	17
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	7	51	32	61
	501-750	15	10	49	27	55
	751-1000	11	12	55	22	75
	1001-1500	27	11	47	15	74
	Powyżej 1500 zł	25	14	48	13	80
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	4	44	29	46
	Średnie	10	13	56	21	151
	Dobre	20	10	51	20	206
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	10	45	19	34
	Raz w tygodniu	17	8	51	24	197
	1-2 razy w miesiącu	11	14	54	21	51
	Kilka razy w roku	15	12	52	21	75
	W ogóle nie uczestniczy	16	13	56	15	45
Poglądy polityczne	Lewica	22	14	46	17	61
	Centrum	13	6	58	24	102
	Prawica	21	13	49	17	190
	Trudno powiedzieć	2	2	59	37	49

Tabela 5

		Czy w wyborach do Parlamentu Europejskiego:			Liczba osób
		zamierza Pan(i) głosować na któregoś z kandydatów partii, z którą Pan(i) sympatyzuje	przy podejmowaniu decyzji wyborczej będzie się Pan(i) kierował(a) przede wszystkim osobą kandydata, nie zaś tym, z listy jakiej partii (koalicji partii) ta osoba kandyduje	Trudno powiedzieć	
Ogółem		51	42	7	402
Płeć	Mężczyźni	51	43	6	212
	Kobiety	50	40	10	190
Wiek	18-24 lata	39	50	11	41
	25-34	57	37	6	76
	35-44	56	39	6	67
	45-54	48	49	3	85
	55-64	44	41	15	67
	65 lat i więcej	55	36	9	67
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	46	10	135
	Miasto do 20 tys.	58	34	8	49
	20-100 tys.	52	39	9	86
	101-500 tys.	51	41	8	68
	501 tys. i więcej mieszk.	57	41	2	65
Wykształcenie	Podstawowe	52	31	16	80
	Zasadnicze zawodowe	56	42	2	86
	Średnie	45	47	8	140
	Wyższe	53	42	6	96
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wykształceniem	57	37	6	56
	Średni personel, technicy	46	54		17
	Pracownicy adm.-biurowi	45	42	13	25
	Pracownicy usług	46	51	3	29
	Robotnicy wykwalifikowani	56	42	2	42
	Robotnicy niewykwalifikowani	60	36	4	20
	Rolnicy	60	33	7	19
	Pracujący na własny rachunek	43	49	8	22
Bierni zawodowo	Renciści	44	33	23	22
	Emeryci	54	37	10	88
	Uczniowie i studenci	44	44	12	30
	Bezrobotni	28	58	14	17
	Gospodynie domowe i inni	50	50		17
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	48	45	6	67
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	62		27
	sekt. prywat. poza rolnictwem	55	41	4	110
	prywatnym gosp. rolnym	69	23	8	17
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	40	55	5	61
	501-750	57	37	6	55
	751-1000	48	46	6	75
	1001-1500	60	37	4	74
	Powyżej 1500 zł	51	40	9	80
Ocena własnych warunków materialnych	Złe	27	61	12	46
	Średnie	55	38	7	151
	Dobre	52	40	7	206
Udział w praktykach religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	48	14	34
	Raz w tygodniu	48	45	7	197
	1-2 razy w miesiącu	48	42	10	51
	Kilka razy w roku	63	31	6	75
	W ogóle nie uczestniczy	54	40	5	45
Poglądy polityczne	Lewica	55	42	3	61
	Centrum	44	47	9	102
	Prawica	57	38	5	190
	Trudno powiedzieć	33	45	22	49